Laiškas Valerijai Čiurlionytei, 1917-05-31, [iš Sočio – į Iskorostį].

Šiandie dar tebelyja.

Šiandie dar tebelyja.

Vakar diena ir naktis… Ha! Retai čia taip būna.

Marės vakar buvo pasiutusios. Vanduo putotas ir baltas, ir vilnys kokių 2 sieksnių aukštumo. Girdis labai toli, kad nerimauja marės. Bet kai arčiau prieini — tai velnias žino kas pradeda dūšioj daryties. Akmenys staugia ir cypia, krantai yra ir griūva, vanduo šniokščia ir putojas. Bet tai, sako, tik „мёртвая зыбь“ [1] tai yra kur tai toli vėtra dūksta, o in mus atplaukė bangos jos. Kai vėtra — tai esą daugiau pasiutimo.

Parkas tuščias ir negyvas. Vakaras, naktis. Lyja kaip iš kibiro. Mudu vienintėliu du su vienu draugu dailininku susirietėm drebėdami kertelėj ir sėdim. Siunta debesis už debesio… Tamsumėlis! Už dviejų žengsnių nieko nesimato. Neilgai trukus prasidėjo žaibas. Kažkur — ar tai marėse, ar danguj — nežinau, vienas blykčiojimas tęsias keliolika sekundų. Visai apakina gesdams. Ir paskui kažkoks keistas perkūno trenkimas. Susilieja su vilnims, su jūra, su akmenų staugimu, su vėju… Mes kertelėj susirietę drebam ir tupim, ir tylim. Gerai, kad dviese. Vienam čia jau nebegalima — padūkt gali. Ir baisu labai. Mes du ir tai drebėjom. Paskui lietus ir žaibas prasidėjo toks, kad turėjom sprukt namo, kiek tik kuris gali…

Ir ilgai, dar ilgai žaibavo, ir perkūnas beldė ir iš mano kambariūkščio girdėjos marių kriokimas… Ir sapnai kažkokie buvo! Rodos, krentu, krentu bedugnėn, tik-tik už uolos užkliūvu — ir pašokstu iš miego… Ir taip ilgas valandas…

Keistas, labai keistas pasaulis!..

O kai aš buvau eksku[r]sijoj, mano draugas dailininas buvo tame sode, kur gražiausios palmės ir lotosai. — Staiga pajutęs, kad kas tai koją veržia, pasižiūrįs — ogi gyvatė 11/2 aršino ilgio apsivyniojusi, žiūrinti in jį. Jis taip surikęs, kad gyvatė iš išgąsčio pati nusmukusi… Tai vaikščiok dabar, žmogus, lotosų vogt!..

— — — — — — — — — — —

Tu man daug prirašei visokių klausimų, abejonių, samprotavimų… Bet kaip aš čia dabar tau atsakysiu? Aš nebemoku galvoti, aš nebeturiu galės sutvarkyti mintis… Man rodos, kad aš tik dabar težinau, kodel mareiviai keikias ir kalno žmonės kinžalą myli. Ir aš noriu turėti kinžalą. Tik niekur negaunu. Che!

Kažkoks ūpas, kai atsimeni bedugnes… Užteko vieno akimirksnio, vienos sekundos — kad numarmėti, jog ir kaulų nebesusirinktum. Tai ar aš begaliu žinoti gyvenimo vertę, ar aš begaliu jį apvertinti?..

Gražus yra gyvenimas ir pasaulis, ir juo jis labiau ant plauko kaba — juo jis juokingesnis. Ir pasaulį matuoti reikia ne amžiais, ne metais, tik mirksniais ir dalgiu. Ir gerti kalnų burtus ir tylą, ir marių siutimą. Ir gerti vakaro ūkanos mėlynumą ir tekančios Saulės purpurą. Ir gerti vyną, su lelijų sultimis maišytą. Ir gerti jaunybės šiurpulius ir pasiekimo liepsną. Ir gerti laimės ašaras kaip brangų vyną, ir gerti ilgėjimos, ir pasiilgimo ugnį kurstyt ir draskyti…

Tebūna palaimintas apynių vainikas!

— — — — — — — — —

Tai kas man dabar daryti? Namie sėdėt negaliu, o lietus kaip iš kibiro. O pasiilgimas — velnias žino koksai!

Tai ką aš dabar darysiu!..

Bučiu[o]ju.

Tavo Bolyt[i]s

KOMENTARAI

[1] ~ *rus* =bangavimas be vėjo.